

Kmeti, delavci
in obrtniki
naj bodo naro-
du vodniki!

Izloži vaše srede.
Horočnina:
za eno leto Din 20—
za pol leta „ 15—
za izozemstvo
za eno leto Din 30—
Inozemski po tarifu. — Pis-
menih vprašanj naj
se priloži za od-
govor. — Neizplačane
plačila se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vseke vstave
vse sadove
vsega dela in
marljivosti!

Rekopisi se ne vr-
tajo. — Plača in teži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Koledvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2504. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Boj za državni pro- račun.

**Izenačenje davkov — propadlo! — Sijajen nastop
dr. Krajača. — Prečani smo molzna krava. — Mi-
nistrske plače. — Radić zagrozil z odhodom Hrva-
tov iz parlamenta. — Vlada se boji!**

Temeljni zakon moderne demo-
kracije je, da so v vsaki državi vsi
državljeni enakopravni. Enako-
pravnost mora veljati zlasti glede
davčnih bremen, ki se morajo z
enako mero in pravično razdeliti
na vse državljane tako, da vsak pla-
ča po svoji premoženjski moči to-
liko, kolikor zmore in kakor to do-
loča zakon, ki pa mora veljati za
vse državljane v enaki meri.

V naši državi enakopravnosti ni!
Ustava sicer pravi, da smo vsi dr-
žavljeni kraljevine SHS enakoprav-
ni, toda pri nas je ustava samo kr-
pa papirja. Praksa govori vse dru-
gače!

Praksa nam dokazuje, da imajo
Srbijanci (to so Srbi v stari kralje-
vini Srbiji) neomejeno v svojih ro-
kah armado. Slovenskih ali hrva-
ških generalov ni.

Srbijanci imajo vedno v rokah
ministrstvo za notranje zadeve. To
se pravi, da oni neomejeno razpo-
lagajo z žandarmerijo in s policijo.
Če je v tem ministrstvu kakšen
prečan državni podtajnik, navadno
nima nobene besede.

Srbijanci imajo v svojih rokah
ministrstvo za finance. Oni torej
neomejeno razpolagajo z davčnim
denarjem.

Večina upravnega odbora Na-
rodne banke in Državne hipotekar-
ne banke je srbijanska. Zato dobi-
vajo Srbijanci cenjenih kreditov ko-
likor jih hočejo, prečani pa prav
malo.

Kdor pa ima v svojih rokah ar-
mado, žandarmerijo in policijo, ta
vlada kakor hoče!

Samoposebi ne bi bilo nič hude-
ga, če imajo vso oblast v državi v
rokah Srbijanci. Toda težava in kri-
vica je v tem, da Srbijanci izrablja-
jo vso državno moč samo v svojo
korist, prečane pa imajo
samo za molzno kravo. Pametna, poštena in pravična drž.
uprava mora gledati, da vsi kraji
države v enaki meri plačujejo, po-
tem pa tudi v enaki meri prejema-
jo. Srbijanci pa delajo drugače: Oni
od prečanov denar samo pobirajo,
skrbijo pa samo za sebe in za svoj
Beograd. V Srbiji plačajo ljudje
prav malo davka, dobivajo pa za
svoje ceste, železnice, šole itd. iz
državne blagajne skoraj vse!

Vsak razsoden človek mora uvi-
deti, da to ni prav. Če pojde še ne-
kaj časa tako naprej, morajo pre-
čanski kraji popolnoma propasti,
zlasti v gospodarskem oziru.

Za izenačenje davkov.

Ne morejo pa se gospodarske
razmere v naši državi izpremeniti,
dokler se ne izenačijo davčna bre-
mena. To je najvažnejša zahteva
vseh prečanov, pa naj si bodo to
Srbi, Hrvati ali Slovenci.

Ko so lansko leto bili na vladi
radićevci, so izdelali zakonski na-
črt za izenačenje davkov. Raz-
pravo o tem načrtu v
skupščini pa so prepre-
čili srbijanski radikali
s tem, da so takratno koalicijo med
radićevci in radikali razbili. Kakor
še vedno doslej, so se tudi takrat
srbijanski radikali izkazali kot to,
kar so: kot Velešrbi. Radikalom je
je vsak dober za zaveznika, samo
da se oni obdrže na moči in oblasti.
Kakor hitro pa vidijo, da ta ali oni
njihov zaveznik zahteva, poštenje v
državni upravi in odpravo srbijan-
skih privilegijev (ne pra-
vie!), takrat je vsakega »prijatelj-
stva«
konec! To bo preskusil v
kratkem času tudi dr. Korošec in
njegova SLS. Doslej je še vsakega
glava bolela, kdor se je družil z
radikali!

Pretekli teden pa se je nudila
prilika, da so radićevci v parla-
mentu zopet načeli vprašanje iz-
enačenja davkov. Bivši minister dr.
Krajač je stavil tozadeven nujni
predlog.

Srbijanski radikali in
z njimi združeni sloven-
ski klerikalci pa so ta
predlog odbili!

Sijajen govor dr. Krajača.

Seja, na kateri je dr. Krajač ute-
meljeval svoj predlog, da se že iz-
delani zakonski načrt o izenačenju
davkov takoj vzame v razpravo
(načrt so, kakor rečeno, lansko le-
to izdelali radićevci), je potekla
silno burno. Na tej seji so se poka-
zali srbijanski radikali v svoji pra-
vi podobi, slovenski klerikalci pa
so igrali silno žalostno vlogo. Radi-
kali so dokazali, da so jim vse ob-

ljube o izenačenju davkov, s čemur
sša za časa volitev agitirala pred-
sednik vlade (!) g. Vukičević
in dr. Korošec, prazna pena!
Dr. Korošec ni imel v volilni borbi
niti enega govora, v katerem ne bi
bil obljubil izenačenja davkov. Ko
pa je prišel odločilen trenotek, je
moral dr. Korošec umolkneti in
SLS je v skupščini glasovala pro-
ti nujnosti predloga o izena-
čenju davkov in s tem potisnila to
vprašanje zopet za mesece ali pa za
leta na dolgo klop — na veliko ve-
selje srbijanskih radikalov!

Vse to pa nič ne zmanjšuje vred-
nosti govora dr. Krajača. Celega go-
vora žalibog ne moremo objaviti,
navesti pa hočemo iz njega vsaj
najvažnejše stvari.

Dr. Krajač je opozoril, da je sam
predsednik vlade govoril, da ima
vlada izenačenje davkov v svojem
programu. Tudi Davidovičevi de-
mokrati so naglašali potrebo tega
izenačenja. Zato zahteva tudi on,
da se že enkrat izvede enakoprav-
nost.

Mi imamo danes v državi 4 dav-
čne zakonodaje in 10 davčnih si-
stемов(!).

Radić (zakliče): Vi ste roparji,
vi organizirate ropanje!

Dr. Krajač navaja nato sledeče
statistične podatke:

»V Srbiji in v Črni gori pride
na vsakega prebivalca 407 dinar-
jev, davka, v Bosni in v Hercego-
vini 568 Din, v Dalmaciji 394 Din,
na Hrvaškem pa 762 Din.«

Radić (zavpije): »To je vaša kul-
tura! Roparji in razbojniki! Na vla-
di sede hajduki!« (V skupščini si-
len vihar.)

Dr. Krajač (nadaljuje): Slove-
nija plača na osebo 1035
dinarjev, Vojvodina pa
1190 Din (!).

Po prostornini plačajo Srbija in
Črna gora 18.834 Din na kvadratni
kilometer, Dalmacija 17.853 Din,
Hrvaška 44.000 Din, Slovenija
67.500 Din, Vojvodina pa 72.236
dinarjev.

Radić (zakliče): To je roparstvo,
kakor ga ni niti v Afriki!

Dr. Krajač (nadaljuje): »Če ima
kdo na Hrvaškem hišo, vredno
400.000 dinarjev in od katere do-
biva na leto 50.000 dinarjev do-
hodkov, plača na Hrvaškem davka
nad 30.000 dinarjev, v Srbiji pa od
enake hiše in od enakih dohodkov
samo 7500 dinarjev!«

Radić (zakliče): »To so žeparji!
Jaz vam povem vsem, da nas ro-
pate, vi nas ropate! Mi ne bomo
več plačevali takih davkov. Mi bo-
mo plačevali toliko, kolikor vi!«

Ponovni Radićevi medklci so iz-
zvali v dvorani silno burjo. Mini-

ster Kocić je zagrozil Radiću celo z
batinami!!

Takrat pa zakriči radićevci dr.
Drljević: »Kar poskusite! Potem bo
tekla kri!

Posledice dr. Krajačevega govora.

Razburjenje, ki ga je izzval Ra-
dić s svojimi medklci v vrstah sr-
bijanskih radikalov, je bilo straho-
vito. Predsednik zbornice je Radi-
ća trikrat kaznoval s pismenim uko-
rom, končno pa mu je zagrozil ce-
lo z izključitvijo od seje. Takrat pa
je rekel Radić: »Kar izključite me!
Ampak ne pojdem iz zbornice sam,
ampak vsi moji tovariši pojdejo z
menoj in potem nas ne boste zlepa
več videli tukaj!«

Ta grožnja je srbijanske radika-
le ukrotila. Ker baš sedaj iščejo po
celem svetu novo posojilo, so se
Radićeve grožnje zbalili, in predsed-
nik se je zadovoljil samo s kaznijo
pismenih ukorov, in sicer »iz po-
sebnih ozirov«!

Ministrske plače.

V nadaljni razpravi se je dotak-
nil (z ozirom na nameravano znižan-
je poslanskih dnevnic) poslanec
Vujić ministrskih plač.

Rekel je, da dobiva predsednik
vlade 12.000 Din mesečne plače,
8700 Din posebne mesečne dokla-
de, 5000 Din še posebne doklade,
za cigarete 6750 Din, za avtomobil
pa 8000 dinarjev. To znaša skupno
39.600 dinarjev mesečno!

Minister pa prejema: 8000 Din
mesečne plače, mesečno doklado
8700 Din, poslanske dnevnice 9000
Din, za avtomobil 8000 Din in za ci-
garete 4500 Din mesečno. Skupaj
nad 38.000 dinarjev mesečno.

Tudi te plače naj finančni mini-
ster zniža. Dalje naj odpravi razna
mesta v upravi monopola, v držav-
ni hipotekarni banki, v upravi voj-
ne odškodnine itd., ki dajejo letno
po 200—300 tisoč dinarjev dohod-
kov, dela pa nobenega!

Take stvari je pripovedoval po-
slanec Vujić.

Glasovanje.

Potem, ko so govorili še nekat-
ri drugi poslanci, se je vršilo gla-
sovanje.

Proti nujnosti zakasnelega pred-
loga o izenačenju davkov so glosa-
vali slovenski klerikalci in srbij-
anski radikali, ki so dobili 168 gla-
sov, za nujnost pa je glasovalo 84
poslancev (radićevci in samostojni
demokrati).

Od slovenskih klerikalcev je bil
edino poslanec Vrečko toliko po-

šten, da je glasoval za nujnost tega velevažnega predloga, vsi drugi so glasovali »proti«!

Boj se bo nadaljeval.

Razprava o izenačenju davkov je jasno pokazala, kje leži jedro vseh naših težav. To leži v tem, da Srbi janci nočejo izenačenja davčnih bremen (in naši klerikalci jih pri tem podpirajo!), mi pa moramo boj za izenačenje davkov dobeje vati. Zlasti naša stranka se bo

skupno s Hrvati borila za pravico naših kmetov do državnega proračuna do skrajnosti in ne bo posnemala klerikalcev v tem oziru, ki so s svojim držanjem dokazali, da nikakor ne zaslužijo zaupanja slovenskih kmečkih volilcev.

Kar pa slovenskih klerikalnih kmetov ne bo oviralo, da bodo zopet in zopet glasovali za klerikalce, pa če jim ti na korist Srbijancev nalože še stokrat toliko davka kakor ga plačujejo sedaj! J. P.

Sramota Slovenije

Klerikalci kar slepo za radikali. — Glasujejo celo proti izenačenju davkov. — Bela vrana Jakob Vrečko.

Odkar je Slov. ljudska stranka omahnila v težkem boju s cincarskim Beogradom, odkar je g. dr. Korošec sklenil znani blejski pakt prijateljstva z g. Vukičevićem in izročil Slovenijo radikalom »v sreči in nesreči«, gre s SLS žalostno, a nepretrgoma navzdol. S strankami je pač kakor s poedinci. Kadar zaide s pravega pota, zaide najpoprej malo, a vedno bolj in bolj in nazaj nje ni več rešitve. Tudi SLS pada od stopnje do stopnje. Za prazno in brezpomembno ministrstvo soc. politike in par skled neužitne leče doma preko obeh velikih županov strelja v skupščini parlamentarna delegacija SLS take kozle in tako politično in gospodarsko škodo za celo Slovenijo, da bodo morali kmalu to uvideti tudi najzabitejši njihovi pristaši, celo tisti, ki še dandanašnji verujejo, da pri vsakih volitvah samo vero rešujejo. Kakšen tam-tam je včasih ugajala SLS z davno zahtevanim odborom za zunanje zadeve! G. dr. Hohnjec se je specializiral v tej stroki in kakšni in kako dolgi so bili njegovi govori o tem predmetu. In to leto za letom, celih dolgih sedem let! Letos pa ko so zlezli v vlado, ta potreba za nje več ne postoji. Glasovali so proti nujnosti predloga za vzpostavitev odbora za zunanje zadeve. Ali se je potem izplačal njihov sedemletni švindel, ki so ga ugajali s tem odborom?

In koliko so imeli časih zoper »balkanske« »nasilniške« in »policajske« volitve! Letos pa so odobrili vse nezakonitosti, pretepavanje kmetov, presipanje in tatvine kuglic, ponarejanje volivnih aktov, konfisciranje list v Macedoniji itd. Vse za ljubo skledico vladine leče, s katero pa niso mogli Sloveniji do danes še niti toliko koristiti, kolikor je črnega za nohtom. Kajpak, sedaj so v vladi, kar so do zdaj govorili, je bil švindel, program so spravili za zrcalo, če ga bo še kdaj treba, volilce jim bo pa že gospod škof nagnal z geslom, da bo spet vera v nevarnosti.

Kako so se včasih obnašali, če je kakšen minister bil obtožen pred parlamentom in je bilo potrebno glasovanje, da se ga izroči nepristranskemu sodišču. Sama morala in poštenje jih je bilo. Hoteli so celo monopol, da so edina poštena, programska dosledna in principijelna stranka parlamenta in radi so

se povzdigovali v nekakšne sodnike in interprete etike in morale. Zdaj pa, ko je bilo treba g. Veljo Vukičevića izročiti sodišču, da odgovarja za volivne nezakonitosti, za zločine podrejenih organov, za grozno falzificiranje ljudske volje, pa naši »objektivni«, »nepristranski« in »v poštenju se topeči« klerikalci ne samo, da ne glasujejo za obtožnico, nego so celo agitirali pri drugih, da ne bi njihov ljubljeneec in blejski zaveznik »za srečo in nesrečo« g. Velja Vukičević moral odgovarjati pred sodiščem za svoje početje. Da, resnično: časi se spreminjajo, ali še bolj se spreminjajo naši klerikalci!

Najhujiši, najpozornejši in naj-sramotnejši dan za klerikalno gospodo pa je bil minuli petek, a obenem pravi črni petek za uboge slovenske davkoplačevalce. G. finančni minister je namreč izdelal neko novo uredbo, s katero bi se navidez znižali davki. A ko smo to stvar v našem klubu bolj natančno pretresli, smo takoj uvideli, da bi to res v Srbiji nekaj malega znižalo še veliko več cincarskim trgovcem po mestih, vsem prečanom, zlasti Slovincem in Hrvatom, pa bi ta ministrova uredba davke celo povišala. Zato je po soglasnem sklepu kluba predložil naš tov. bivši minister dr. Krajač skupščini resolucijo, v kateri se pozivlja vlada, da najpozneje v treh dneh vpošlje narodni skupščini na reševanje zakonski predlog o izenačenju davkov, ki je bil že pod našo vlado lansko leto izdelan in v vladi in v vseh odborih sprejet. V poldrugournem govoru je utemeljeval tov. dr. Krajač ta svoj predlog ter doprinesel tako strašne dokaze, da je bila vsa zbornica razburjena. Našel je vse milijone in milijarde, za katere so nas ofrnazili, zlasti Slovence in Hrvate, vsled neenakosti davčnih zakonov. Ob naštevanju teh krivic in groznih števil se je Stefan Radič tako razburil, da je imenoval radikale tatove in razboj-nike in finančnega ministra še posebej. Seja se je morala pretrgati. Po zopetnem otvorjenju seja je jako lepo utemeljeval Krajačev predlog sam. demokrat Jure Demetrovič. Tudi njegovi dokazi so bili za radikale in Beograd uničujoči. Govoril je tudi vodja zemljoradnikov Vorja Lazič, ki je Srbijane, a je rekel, da je neenakost največja

krivica v sedanji državi in da treba to takoj popraviti. Celo Nemec dr. Kraft, ki iz strahu vselej in vsako vlado podpira, je šel na govornico in govoril skoro pol ure za Krajačev predlog ter izjavil, da bodo Nemci glasovali za ta predlog. Edini klub, ki ni odprl ust in lepo in sramežljivo molčal, je nekdanja ponosna in borbena delegacija slovenskega naroda, zdaj ponižni, zradikalizirani in kastrirani klerikalni klub. Dasi plačujejo po sedanjih zakonih direktnih davkov Srbijanci samo po 407 Din, mi siromašni in ubogi Slovenci pa celih 1036 Din, vendar klerikalni klub ni niti ust odprl. Ne samo to! Še več! Klerikalni klub je glasoval zoper predlog dr. Krajača, glasoval zoper izenačenje davkov. S tem je predlog dr. Krajača pokopan in stara krivica bo šla naprej! V Srbiji po 407 Din na glavo, v Sloveniji 1036 dinarjev.

To grdobijo, to sramoto, pa tudi ogromno gospodarsko škodo Slovenije je klerikalni klub povzročil in zagrešil na črni petek 4. novembra. Že z vstopom 1. februarja

v vlado so bili to preprečili, zdaj s to ponovili že drugič. — Ali se re cedi po Sloveniji tako mleko in ta med, da lahko plačujemo trikrat večje davke nego Srbijanci? Klerikalci so rekli da. Zato pa je v tel dneih dolžnost vseh naših pristašev da izve to žalostno novico o klerikalnem glasovanju vsak slovenski volilec, poslednji klerikalec. Po vajte povsod, kam je pripeljal g. dr. Korošec slovensko ljudstvo in kaj njim počenja. Povejte tudi to, da gre ta stvar tako daleč, da se studi in gravža že zelo nekaterim klerikalnim poslancem. Taka bela vrana med njimi je bil v petek g. Jakob Vrečko, ki je glasoval z nami za Krajačev predlog, a ne po komandi g. Korošca zoper slovenske davkoplačevalce. Ta edini. Drugi pa so ga suvali in cukali, naj vstane, a ni hotel. Kako se bo ta nepokorščina končala, ne vem, ali vem, da bi se tako morali upreti vsi volilci klerikalci svojemu radikalskemu vodstvu pri SLS, drugače pa bo Slovenija kmalu radikalska drajna, slabša od Macedonije.

Ivan Pucelj.

Oblastne skupščine.

Preteklo soboto sta zborovali ljubljanska in mariborska oblastna skupščina. Seje so trajale samo en dan. Na obeh sejah so poročali veliki župani in predsedniki oblastnih odborov o upravnem stanju v obeh oblastih.

V ljubljanski oblastni skupščini je poročal veliki župan g. dr. Vodopivec, da je ljubljanski oblastni odbor že prevzel vso bivšo deželno imovino bivše Kranjske v svojo last. Urediti pa je treba še to vprašanje z Italijo, ker je Italija zasedla večje število nekdanj kranjskih občin.

Cestni odbori so vsi razpuščeni in se bodo vršile nove volitve, kadar jih bo razpisal oblastni odbor.

Stroški za prosveto (šole itd.), kolikor ima zanje prispevati država, so odločno prenizki. Za šolske zgradbe n. pr. je dovolila država le 190.000 dinarjev, treba bi pa bilo 900.000 dinarjev.

Za agrarno reformo pride v poštev le 27 veleposestev.

Za pospeševanje kmetijstva je dala država 670.000 dinarjev.

Za regulacijo rek in potokov bi bilo treba 100 milijonov dinarjev, država pa je dala le 3 in pol milijona dinarjev. Zato pa je bilo upokojenih oziroma prestavljenih več inženjerjev, novih pa niso imenovali.

Naše strokovno šolstvo je po besedah g. velikega župana bilo po državnem proračunu močno prizadeto. Še obupnejše pa je stanje našega obrtno-nadaljevalnega šolstva, ki ga morajo vzdrževati le lokalni faktorji.

Bolnišnice in zdravilišča je prevzela oblast v svojo upravo.

Predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen pa je poročal, da oblast še zdaleka ni prevzela vseh poslov, ki jih določa zakon za oblastno samoupravo. Oblastni odbor je sicer zahteval, da preide v njegovo kompetenco cela vrsta zlasti kmetij-

skih šol in ustanov, ni pa še mogel teh poslov prevzeti, ker država še ni dovolila denarja.

Sedanje stanje zdravstvenih zavodov, ki jih je prevzela oblast, ni ugodno. Obstojne znatni dolgovi, ki jih je napravila država. Zato je »bodočnost zdravstvenih zadev v ljubljanski oblasti temna«. Posebno težke so razmere v umobolnici na Studencu, kjer je prostora za 250 bolnikov, natrpanih pa jih je notri nad 900 (!!).

Po teh poročilih je oblastna skupščina sprejela predlog, da se pobira davek na vstopnice v gledališče, potem pa predlog, da se izvoli poseben uredbojni odbor, ki bo skupaj z enakim odborom v mariborski oblasti izenačeval doslej še različne bivše deželne zakone, zlasti one, ki se tičejo preskrbe ubožcev in vzdrževanja cest.

Odsekom pa so bili odkazani predlogi o ustanovitvi posebnega »Uradnega lista« za obe oblasti, potem glede izenačenja občinskih taks in glede ustanovitve posebnega izseljeniškega urada.

V mariborski oblastni skupščini sta poročala veliki župan doktor Schaubach in predsednik oblastnega odbora dr. Leskovar.

Iz poročila g. velikega župana naj navedemo le nekaj najbolj značilnih mest:

»Kmetijski odsek je moral svoje delo zelo omejiti, ker je mariborska oblast iz državnega proračuna za l. 1927/28 dobila v svrhu pospeševanja kmetijstva samo 30.000 dinarjev.«

»Za podporo vzornim posestvom je dala država celih 16.000 dinarjev.«

»Število govedi je padlo v preteklem letu za 7324 glav napram prejšnjemu letu.«

»V ovčereji je zaznamovati veliko nazadovanje.«

»Mlekarstvo je v krizi.«

»Planšarstva ni mogoče oživeti

in spraviti v tir, ker primanjkuje sredstev.

»Vinogradništvo je mogoče pospeševati le v mali meri zaradi nezadostnih sredstev.«

»Hidrotehnični odderek (za regulacijo vod) žal ne more vršiti svoje naloge, ker so mu odmerjena le pičla sredstva. Regulacijska dela na Dravi se zavlačujejo, čeprav so krediti dovoljeni. Isto je z gozdarskim oddelkom.«

»Za obrtno - nadaljevalne šole skrbi država po mačehovsko...«

»Gradbeni odsek se mora boriti z nezadostnimi krediti.«

Predsednik oblastnega odbora g. dr. Leskovar pa je poročal o raznih zgradbah cest in regulacijah vod.

Poročilih je skupščina sprejela več predlogov in resolucij, toda vprašanje je, kdaj bo mogoče vse te predloge izvršiti. Skupščina je sicer odobrila večje število posojil za najnujnejše naprave, toda samo s posojili se ne bo dalo dolgo delati.

Iz uradnih poročil o stanju v obeh slovenskih oblastih se najbolj jasno kaže, kako skrbi država za tisto Slovenijo, kjer plačuje vsak prebivalec na leto nad 1000 dinarjev davka...

Tako krepko še ni zlepa kdo obšel državne uprave v Sloveniji kakor sta to morala storiti oba velika župana! To sta morala storiti, ker žalostnih dejstev tudi predsedniki centralne vlade v Sloveniji ne morejo utajiti.

Iz vsega položaja pa vidimo, kako strahovit greh nad Slovenci so zagrešili oni, ki so l. 1918 brez vsakega pridržka hoteli izročiti nekdanjo cvetočo našo samoupravo centrali v Beogradu. Ta greh pa je zagrešila SLS in njeni takratni zastopniki.

Ljubljanska oblastna skupščina.

V soboto dne 5. novembra je zasedala oblastna skupščina, na kateri je bilo zaključeno prvo redno zasedanje in drugo otvoreno s čitanjem kraljevega ukaza.

Daljša poročila je prečital g. veliki župan o delovanju državnih oblasti.

K letošnjemu zasedanju so prišli trije novi poslanci. Mesto dr. Kranjčiča župan Lončar iz Tržiča, mesto Ureka pos. Bogovič in mesto Zebala gospod Majer, vpokojeni poštar z Vrhnike.

Bogovič, ki je izvoljen na listi Slovenske kmetijske stranke, je sledil Ureku ter postal član SDS kluba in s tem dokumentiral pripadnost k SDS, to podčrtamo radi tega, da se ne bo slepomislilo, da je pristal SKS in da zvedo to njegovi volilci.

Volilce in pristaše Slovenske kmetijske stranke pa pozivamo, da s političnim dvoživkarstvom temeljito obračunajo.

Nato je podal predsedstveno poročilo predsednik dr. Marko Natlačen. Iz tega poročila smo posneli, da se bo razpravljalo o teh-le uredbah: Pobiranje občinskih taks, Izvoljeniški urad za Slovenijo, cestni zakon, zakon o odkupu breme in redba o taksah na gledališke vstopnice v Ljubljani.

Dalje je javljen predlog za združitve občin Videm, Kopolje in Podgora v eno občino, ki se naj imenuje Dobropolje in več predlogov posameznih poslancev.

Predlog o taksi na gledališke vstopnice v Ljubljani se je takoj odkazal odseku, da je tudi skupščina mogla o njem takoj razpravljati. Ljubljanska gledališka poslopja so namreč v zelo slabem stanju tako, da jih je treba takoj popraviti. Popravilo bo stalo okrog 800.000 Din. V ta namen je oblastni odbor predlagal, da se upelje takso, ki bo pokrila te stroške. SLS je sprejela spreminjevalne predloge posl. inž. Zupančiča, da se namreč za dijaške in ljudske predstave ne pobira nobena taksa, zato je SKS klub izjavil, da bo glasoval za predlog. Tov. Zupančiča tozadeven govor prinašamo v tem listu. Pravičeno je namreč, da meščanje prispeva za popravilo gledališča in nikakor ne gre, da to plačajo kmetje in obrtniki z dežele, ki gledališča nikoli ali zelo redko posejajo. Proti temu so se uprli poslanci SDS in zahtevali, da se s subvencijo te stvari popravijo, to se pravi, iz rednih oblastnih dohodkov, ki jih plačujemo vsi. Konstatirati moramo, da sta za predlog SDS glasovala tudi Bogovič in Poljanšek, ki pravita, da zastopata v skupščini kmetijske interese. Bogovič je že na prvi seji pokazal, da tako pleše, kakor mu gospoda iz Ljubljane svira.

Izvolil se je tudi petčlanski odbor za one uredbe, ki se bodo delale skupno z mariborsko oblastjo. Ob 1. uri je predsednik zasedanje odgodil za nedoločen čas in bo prihodnjo sejo sklical pismenim potom.

Predlog inž. Franca Zupančiča

za zgraditev postajališča oziroma nakladališča »Pod Jelovcem« na progi St. Janž—Sevnica.

Pri izdelovanju detajlnih načrtov prej imenovane železniške zveze smo opazili, da je v kilometru 6.4 nove trasirane proge St. Janž—Sev-

nica, to je približno ravno v sredini proge St. Janž—Sevnica projektirano izogibalšče (mimolaznica) brez osebne ali tovarne postaje. Nujna potreba je, da se na tem mestu napravi popolna postaja za osebni in tovarni promet. Ogibalšče je brez nadaljnjega že sposobno za tako postajo, potrebno je le, da se zgrade še postajna poslopja in rampa za nakladanje. Taka postaja je zelo potrebna in bi bila velika škoda za tamkajšnjo prebivalstvo, ako se to ne doseže.

Zato predlagamo, visoka skupščina skleni:

Oblastnemu odboru se naroča, da takoj intervenira pri upravi za gradnjo novih železnic v Beogradu v svrhu izdelave projekta za železniško postajo »Pod Jelovcem«.

Predlog inž. Franca Zupančiča

za zgraditev deželnega mostu čez Savo na deželni cesti Boštanj—Sevnica.

Deželni most, ki veže Kranjsko s Štajersko pri Račni, je lesen in zelo v slabem stanju. Zadnja velika povodenj je malo da ne cel most odnesla. Imenovani most vzdržuje sedaj graščina Boštanj in s prihodnjim letom preide most v oblastno ali deželno oskrbo. Sedaj, ko se izdelujejo podrobni načrti za železnico St. Janž—Sevnica, je najlepša prilika, da se s projektom železniškega mostu preko Save obenem reši tudi vprašanje stalnega solidnega deželnega cestnega mostu čez Savo. Ako se napravi skupni most za železnico in cesto, se bo na gradbenih stroških mnogo prištedilo.

Zato predlagamo, visoka skupščina skleni:

1. Oblastnemu odboru se naroča, da takoj stopi v stik z generalno direkcijo državnih železnic uprava za gradnjo novih železnic v Beogradu, in izposluje, da se napravi projekt za kombiniran železniški most in cestni most preko Save.

2. Oblastni odbor naj zainteresira tudi mariborski oblastni odbor radi eventualnega prispevanja k gradbi mostu.

Zopet ena klerikalna trdnjava v naših rokah.

Občinske volitve v Stari Loki. — Krasna zmaga kmetско-delavske liste.

Občinske volitve so se vršile dne 6. t. m., na katere je opozarjal že petkov in sobotni »Slovenec«, ki se je to pot izkazal zelo slabega proroka in bo moral že to svojo obrt opustiti.

Nosilec naše liste je bil odlični in spoštovani A. Hafner, posestnik in gostilničar »pri Kolodvoru« v Škofji Loki.

Gospodje, kateri so imeli do sedaj v občini dvetretjinsko večino, so omahnili in njihova 24letna nazadnjaška komanda je strta in krnilo zlomljeno. Klerikalno strahovlado je odnesel veter zavednega kmeta in delavca za vedno.

Obupne poskuse so podvzeli pred volitvami, da rešijo svojo polomljeno barko, a vse zaman. Sklicali

so več shodov po občini in prišli celo v jekleno trdnjavo kmetijske misli, v našo ponosno Žabnico. Ker bi radi videli in slišali govornika, ki bi nam le enega volilca odnesel, smo se shoda v velikem številu udeležili in seveda tudi na shodu predsedovali v osebi našega vrlega tovariša Antona Hafnerja.

Prvi je govoril g. dekan Mrak. Spočetka nas je hvalil, kakor da bi bil naš, a kasneje skušal z nekim pismom v roki opravičevati bivšega župana. Med glasnimi medklci je svoj govor brez učinka zaključil. Za njim je govoril g. obl. posl. Uršič, ki je pripovedoval o nekih delih, katere nihče ne pozna in ne vidi. Če bi bilo vse to res, kar je pripovedoval, bi se po Sloveniji

cedilo samo mleko in med. Srečo je poskusil nazadnje še neki mladi študent, ki so ga gospodje seboj prignali, toda naši možje so rekli, da imajo besedi dovolj in je predsednik zaključil zborovanje s prošnjo na g. dekana, da naj iz naše skrinjice požene hudiča, ako že ni ušel v njihovo.

Tudi v Godešiču in drugod so poskusili, a povsod z istim uspehom, kakor v Žabnici.

Rezultat volitev je bil razveseljujiv. Naša kmetско-delavska lista je dobila 417 glasov in 13 odbornikov, a obe klerikalni listi 381 kroglic in 12 odbornikov.

Prepričani smo, da gospodje od SLS ne bodo več poskušali rušiti najmočnejše naše trdnjave v Žabnici, katera pridobiva v vseh okolišnih vaseh zveste in enakovredne članice. Mirno in vztrajno je naše delo. Sadovi tega dela se že kažejo in občina za občino prehaja v naše roke in se ustvarja nov temelj kmetijske in delavske Slovenije, nova kmetška kultura in svoboda slovenskega naroda. Živeli neustraseni boreci za kmetijske pravice!

Razne politične vesti.

Nesramnost. O veliki razpravi za izenačenje davkov je napisal »Slovenec« v soboto sledeče: »Jasno je, da radičevcem ni bilo do izenačenja davkov. Če bi jim bilo na tem, potem bi bili lahko to izvedli, ko so bili 2 leti na vladi. Čeprav je bil ta zakon v odboru že sprejet, ga vendar niso hoteli predložiti narodni skupščini... Sicer se pa o tako velikem in važnem zakonu nikakor ne more razpravljati na hitro roko. Zakon potrebuje temeljito razpravo, posebno z ozirom na to, ker so ta zakon izdelali radičevci, ki so ob tej priliki zelo zanemarili interese prečanskih krajev.« — Kaj pa je resnice na tem? »Slovenec« mora sam priznati, da so radičevci — o j ti prokleti radičevci! — bili prvi, ki so izdelali zakonski načrt o izenačenju davkov. Če to celo »Slovenec« priznava, potem bo to menda pač res! Nesramnost pa je zagrešil »Slovenec« s svojo trditvijo, ko pravi, da so radičevci izdelali ta zakon na škodo prečanskih krajev in da so »interese prečanov zanemarili«! Če bi bili radičevci res hoteli interese prečanov zanemarjati — ali jim je bilo potem sploh treba izdelovati zakon o izenačenju davkov? »Zanemarjen« so prečanski interesi že po starem zakonu dovolj! Potem pravi »Slovenec«, da radičevci svojega načrta niso hoteli predložiti narodni skupščini. Ta je pa zopet lepa! Ali misli »Slovenec«, da izdelujejo radičevci zakonske načrte samo za kratek čas? Če bi »Slovenec« hotel priznati resnico, bi moral povedati, da so predložitev tega zakonskega načrta parlamentu vedno preprečevali radikali, najnovejši zavezniki klerikalcev, in samo zaradi tega smo imeli 6 Uzunovičevih vlad in ravno toliko kriz! In jih bomo še imeli, in sicer vselej, kadar bo prišlo na dnevni red izenačenje davkov! To naj bi bil povedal »Slovenec« in resnica bi bila na njegovi strani. Tako se ga pa

drža laž in demagogija kar na debelo!

Ali jih je sram? Številke, ki jih je navajal dr. Krajač v svojem govoru o neenakosti davkov (glej naš tozadevni članek!), so napravile na srbijsko časopisje tak vtis, da so jih enostavno — zamolčali! Iz tega se pa še ne sme sklepati, da so gospodje te številke zamolčali, ker da bi jih bilo sram. Kje pa!

Političen pomen zblizanja med Radićem in Pribičevićem. Politični pomen zblizanja med Radićem in samostojnimi demokrati leži v tem, da je v združenem taboru HSS in SDS zastopana cela Hrvatska, ne pa samo ena politična stranka. To je pa zelo važno politično dejstvo, zlasti z ozirom na poskuse vladne večine, da najde kjerkoli novo državno posojilo. Vlada brez Hrvatov je nekam čudna vlada, zlasti če pomislimo, da je Hrvatov v naši državi toliko kakor Srbijancev. To uvidevajo tudi že radikali in zato se ni čuditi poročilom nekaterih listov, ki vedo povedati, da radikali že iščejo stikov s »prokletim Radićem...«

Nikoli ga niso videli! »Domoljub« je hud na nas, ker je tov. Pucelj povedal, da so tam doli nekje v Macedoniji morali gospodje volilci izvoliti za svojega zastopnika sinka g. predsednika vlade, čeprav ga niso nikdar videli ali slišali. »Domoljub« pravi, da je bil tudi na Hrvaškem izvoljen za poslanca dr. Shvegl, čeprav ga tamošnji volilci niso nikdar videli! Priporočamo »Domoljubu«, naj pošlje svojega posebnega poročevalca v okraj, kjer je izvoljen dr. Shvegl, pa se bo kmalu prepričal, koga so njegovi volilci videli in koga ne. Ali pa naj »Domoljub« vpraša volilce v krškem okraju, koliko ljudi pozna tam člana ljubljanske oblastne skupščine g. dr. Milavca, ki pa je bil vseeno izvoljen na listi SLS.

Strah pred Radićem in izenačenjem davkov. Številke, ki jih je navedel dr. Krajač v svojem govoru o neenakosti davkov, so delovale med vladnimi radikali tako, da so že začeli iskati zveze z Radićem. Hrvaški listi poročajo, da so to storili zato, ker se boje, da ne bi zaradi Radićevega nastopa za izenačenje davkov ves prečanski svet zlezal v Radićev tabor.

Ali se sme sluga srezkega poglavarstva vtikati v strankarske posle? Pišejo nam: Pri nekem srezkem poglavarstvu smo vlagali liste za občinske volitve. Naravno, da smo tekmovali, kdo bo prvi. A glej, liste za SLS je imel sluga srezkega poglavarstva, ki jih je dal svojemu sinu, da jih vloži. Porabiti je hotel svoj položaj v ta namen, da bodo prve vložene liste SLS. Posrečilo se je to namero preprečiti le na ta način, da so vlagali SLS nasprotne liste le izredno energični ljudje, ki se ne ustrašijo groženj uradnih oseb. O tej zadevi se bo govorilo v nadaljnjem postopanju v Beogradu, kjer trdi ravno sedanja vlada, da je uradnim osebam strogo prepovedala vsako vmešavanje v čisto strankarske posle.

Volitve v trgovsko zbornico v Ljubljani. V nedeljo in v ponedeljek so šteli glasove za obrtni od-

sek. V ponedeljek so našli nekaj nad 10.000 glasov za klerikalno listo, nekaj nad 4000 glasov pa za napredno. Ostalo je nepregledanih še okoli 3000 glasov. A že dosednji rezultat kaže, da bodo imeli klerikalci v trgovski zbornici sami večino, tudi brez »simpatizerjev«. Svoje podpornike in simpatizerje bodo prav gotovo pri prvi ugodni priliki potisnili stran in bodo gospodarili sami po svoji volji.

Denar naložite
najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1.

Obreduje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.
Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Dopisi.

Velike Poljane. Tudi naša občina, staroznana postojanka naše kmetijske misli, je te dni častno zmagala svoje nasprotnike. Da ni prišlo do kompromisa, je bil ta vzrok, ker so se klerikalci zanašali na svoje univerzalno sredstvo, ki jim povsod pomaga, namreč na izrabljanje verskega čuta v politične svrhe. Pri nas ni sedaj nekaj časa župnika, ker je prejšnji premaknjen drugam; naši klerikalci pa so brez tega kakor čreda živince brez pastirja. Zavedajoč se tedaj svoje duševne revščine pošljejo po ribniškega dekana, da jim je sestavil listo ter jih dobro nahujskal, da naj vržejo sedanjo našo večino ter našega župana, nakar takoj dobijo duhovnika, pa izbirali si ga bodo lahko. Z vso besnostjo so se tedaj vrgli ti ljudje v volilno borbo z geslom: za vero, za gospoda. Dobro vedo, da ni duhovnik odvisen od večine v občinskem odboru, ker ta večina ne more ljudem nalagati nove bere v drvih kakor bi radi; ravnotako jih ne morejo na davke nalagati, ker ni občina in fara ista. Agitirali so zato s tem, ker so računali na nevedno maso, ki je steber klerikalizma. Najbolj se je trudil za polomljeno klerikalno barko neki mlad srboritež, kateri jih je nekoč pri nekem hrvaškem občinskem uradu prejel 25 za svojo surovost, kakor je sam povedal. Pa ne samo ta. V akcijo je stopil ves klerikalni aparat ter delal s polno paro. Tercijalke so besnele kakor razdražene ose; mleko in žganje pa je šlo kar zastoj med omahljivce. Tudi Brbčec je vztrajno brbal, tekal okoli, prosil ter grozil in rotil. Imeli so polne glave krasnih načrtov za prihodnje dni. Naročili so mežnarju, da mora pol ure klenkati, ko bodo zmagali; ko pa se bo prenašala županska omara, se bo igralo na orgle. In tako je šla njih fantazija dalje in dalje. Končno so prišle volitve, pri katerih so jim preskrbeli vo-

lilci mrzlo kopelj po sledečem navodilu SKS lista 54 glasov, SLS pa 35. Strahovita jeza je sledila tej vesti. Pobožna terciijalka je kričala: O 300 hudičev naj jih vzame, zmagali so. Spet drug možakar je ob tej vesti vrgel ob tla škafo z rezanco, da se je vse razletelo. Mi pa smo šli preko vse te jeze naprej po začrtani poti. Za župana je bil iznova izvoljen dosednji župan in predsednik naše krajevne organizacije, naš vrli borec Franc Andolšek, za svetovaleca pa S. Göderer in A. Pirnat, vsi iz naše liste. Vsa čast pa našim zavednim volilcem, ki so zmagali tudi zoper najmočnejše klerikalno orožje. — Za gorami se dela dan, za hribi se žari. — K.

Pri volitvah župana v Kostanjevici je bil izvoljen g. Colarič, oblastni poslanec iz Orehovca. Ker pa novi župan še ni prevzel svojih poslov, ostane za župana še vedno Janez Kobe, ki županuje že nad 16 let v splošno zadovoljnost. — Kandidat g. župnika, Janez Banič, ni prišel v pošte za župana in je bil izvoljen samo v starešinstvo. Gospodje odborniki od ljudske stranke so volitev župana čudno zamenjali s svatbo in so prišli v občinsko hišo z rdečimi komunističnimi šopki, samo g. župan je imel belega z rožmarinom in se je vsedel na desno stran med pravičnike, kjer želi biti tudi na sodnji dan. Mi mu pa želimo, da bi ostal na desnici že kot župan, ker samo na desnici se deli pravica. — Na mnogo leta!

Lesce. Ni ga skoraj dneva brez kakega dogodka, ki vznemirja več ali manj tudi našo občino. Tako se je pred tremi tedni pričel pri nas boj za vodo. Uprava vodovoda v Radovljici je namreč ustavila občini Lesce celo pitno vodo, čeprav plačuje občina Lesce za vodovod okoli 56% vseh stroškov. To je imelo za posledico, da je parna žaga v Lescah dala napeljati do svojega podjetja svojo vodo, kar je za vodovod velika škoda, vsaj je plačevala žaga po 1000 Din mesečno za vodo, torej na leto 12.000 Din. Ta znesek bodo morali sedaj skupaj spraviti kmetje in delavci. Na ta način pa se ne podpira industrija. Le pogledimo n. pr. v Kranj, kako gre tam občina industriji na roko! Proti temu postopanju vodovodne uprave se je občina seveda pritožila, pritožba pa še ni rešena.

Zagorje. Tam na vogalu zagorske fare modrujejo, delajo načrte stare ženice, kdo bo pri nas župan in cerkveni ključar. Le naj bodo potlačene in naj čakajo na boljše čase, moral bo spet drugi veter pihati, da se bodo uresničile pobožne želje modrijanov klerikalcev.

Kozje Živahno se giblje politično življenje za občinske volitve. Take pridnosti ni bilo od 1920. leta sem. V najbolj klerikalnih občinah se ruši. Kadar se bodo tako zanimali naši pristaši za druge volitve, takrat bomo lahko kaj drugega ustvarili. V našem Kozjem se bo bil prav oster boj.

Velika izbira raznega perila,
modnih bluz, nogavic, kravat itd.
se dobi po nizkih cenah pri
IGN. ZARGI, Ljubljana.

IZ STRANKE.

Občni zbor (kongres) Slovenske kmetijske stranke se vrši v nedeljo, dne 11. decembra 1927. Krajevne organizacije bodo dobile pravočasno legitimacije za svoje delegate od centralnega tajništva v Ljubljani.

Seja ljubljanskega okrožnega odbora Slovenske kmetijske stranke se vrši v sredo, dne 16. t. m. ob 10. uri pri »Levu« v Ljubljani. — Albin Koman, predsednik.

V Kostanjevici se je 30. oktobra vršil občni zbor krajevne organizacije Slov. Kmetijske Stranke pri tov. Kuntariču. Poročali so tov. Mravlje o stanju agrarne reforme v Sloveniji, tov. Bučar o delovanju Krajevnega odbora v lanskem letu in tov. Jordan o Kmetijski samopomoči v slučaju nesreče in smrti družinskih članov. Sledila je daljša razprava, po kateri se je soglasno izvolil Krajevni odbor za prihodnjo dobo: predsednik Josip Jordan; podpredsednik Franc Tomšič; za tajnika Polde Bučar, ki začasno oskrbuje tudi blagajniške posle. Ostali odbor pa sestavljajo: Cimerman Franc, Colarič Franc, Dolmovič Jože, Košak Anton, Belle Ivan, Prah Anton in Jordan Jože iz Koprivnika. Ta odbor ima prvo sejo v nedeljo, dne 20. t. m., ostale redne seje Krajevnega odbora SKS pa se bodo vršile zadnje nedeljo v mesecu. K tem rednim sejam prihajajo odborniki brez povabila, za izredne seje pa se bodo vabila pravočasno razposlala.

Vuzenica. Na občnem zboru okrajne organizacije za sodni okraj Marnberg dne 6. t. m. je bilo izvoljeno sledeče predsedstvo: preds. Al. Grubelnik, podpreds. Anton Pokersnik, tajnik Mart. Berneker, blag. Ivan Ruprecht, okrajni zaupnik Jak. Verdnik ml.; rač. pregl. Mih. Mravljak in M. Pogorelec.

Kmetijska šola na Grmu je s koncem oktobra zaključila šolsko leto 1926/27. Letnik je dovršilo 31 učencev, od teh s prav dobrim uspehom 5, z dobrim uspehom 23 in z zadostnim uspehom 3. Jubilejno pohvalno diplomu je dobil kot vsestransko najboljši učenec Albert Breznik iz Globasnice na Koroškem. Učenci so se poslovili od zavoda s prisrčno domačo prireditvijo ter odšli polni idealnih načrtov za bodočnost na svoje domove. Želimo, da bi ti za vse lepo in dobro navdušeni mladeniči krepko pomagali kmetiskemu stanu do boljših časov.

Usposobljenostni izpit za učitelja na kmetijsko-nadaljevalnih šolah je položil dne 26. oktobra t. l. na kmetijski šoli na Grmu g. Gvidon Pahor. Šolski upravitelj na Skarunčini. Vsled poklica na orožne vaje je moral kmetijski tečaj, ki ga je obiskoval na omenjenem zavodu, tik pred izpitom zapustiti. Vsled tega je izpit položil naknadno.

Novo šolsko leto 1927/28 se prične 1. oktobra na kmetijski šoli na Grmu v ponedeljek, dne 7. novembra. Sprejetih je 52 gojencev, 33 v celoletno šolo, 19 v I. tečaj zimske šole.

TEDENSKI KOLEDAR.

13. novembra, nedelja: Stanislav.
 14. novembra, ponedeljek: Venerand.
 15. novembra, torek: Leopold.
 16. novembra, sredo: Otmar.
 17. novembra, četrtek: Gregor.
 18. novembra, petek: Odon.
 19. novembra, sobota: Elizabeta.

SEJMI.

14. novembra: Sv. Martin pri Litiji, Radeče, Gomilica.
 15. novembra: Metlika, Grahovo, Poljčane, Vransko, Radgona.
 19. novembra: Raka, Podsreda, Sv. Jurij ob j. ž.

VALUTE.

Berlin 13:57, Curih 10:95, Dunaj 8—, Newyork 56:75, Praga 1:68, Trst 3:10, London 276.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
 Izprati s Schichtovim
 Terpentinovim milom.

Novice in razno.

Milena Žerjavova. V četrtek 3. t. m. ob pol 1 ponoči je umrla komaj 38 let stara soproga narodnega poslanca dr. Gregorja Žerjava gospa Milena. Pokojnica je bila članica in marljiva delavka v skoro vseh dobroteljskih, socijalnih in narodnih društvih in ustanovah in si je vsled tega pridobila veliko spoštovanja in hvaležnosti. Pogreb se je vršil v petek ob 3. uri popoldne. Bil je izredno lep in se ga je udeležila velika množica ljudi. Bodi ji ohranjen časten spomin.

Pomočnik železniške direkcije v Ljubljani. Dosedanji pomočnik direktorja ljubljanske železniške direkcije g. inž. Schneller je imenovan za direktorja v Sarajevu. Na njegovo mesto je imenovan znani železniški strokovnjak, katerega so svojčas klerikalci upokojili, g. inženjer M. Klodić. Njegovo ime je ozko vezano z vprašanjem Zveze Slovenije z morjem Kočevje — Vrbovsko.

Prijateljska pogodba s Francijo. V petek bo podpisana pogodba o prijateljstvu med našo državo in Francijo. Podpis pogodbe je silno razburil Italijo. Italijanski poslanik v Beogradu se je takoj odpeljal v Rim na posvetovanje.

Trgovinska pogodba med našo državo in Grčijo. Dne 3. novembra je bila podpisana trgovska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo. V pogodbi se pred vsem uravnava promet naše države v solunskem pristanišču. V pogodbi, kakor se poroča, je predvsem olajšan izvoz naše živine, jajc, sira in mlečnih izdelkov, nasprotno pa ni dovolj zaščiteno naše vino. Kakor hitro bo pogodba objavljena, bomo natančneje o njej poročali.

Zahvala. Ko odhajam iz Slovenije, se zahvaljujem vsem prijateljem našega abstinentskega pokreta, vsem oblastem, vsem sodelavcem, predvsem pa vsem sestram in bratom, za vso obilno pomoč za časa mojega antialkoholnega in antinikotinskega delovanja med mladino v Sloveniji. Prosim, da me tudi v bodoče in še intenzivneje podpirajo v mojem širšem delokrogu v Zagrebu. Vsi v borbo za zdravlje! Dr. Fedor Mikič.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo. Dne 7. novembra so se pričela trgovinska pogajanja z Avstrijo. Pred vsem se bo obravnavalo glede sprememb carinskih tarif in sicer na podlagi povišane avstrijske uvozne carine. Ker v naši trgovinski delegaciji ni nobenega člana naših kmetijskih ustanov, je gotovo, da bomo avstrijski trg za vse naše kmetijske pridelke popolnoma izgubili. Klerikalno-radikalna vlada nima absolutno nobenega smisla za kmetijsko gospodarstvo.

Obmejni kolodvor v Mariboru. V ponedeljek sta se sestali v Mariboru jugoslovenska in avstrijska delegacija, ki sta razpravljali o ustanovitvi skupnega obmejnega kolodvora v Mariboru. Že spomladi letos je bil dosežen načelen sporazum. Jugoslovenski delegaciji bodo prideleni zastopniki carinskih, železniških in policijskih oblasti ter zastopniki mestne občine mariborske.

Črne halje za poštne uradnice. Minister za pošte je odredil, da morajo nositi vse poštne uradnice, kadar so v službi, dolge črne halje, ki segajo najmanj 20 cm pod kolena in morajo biti za vratom zapete.

Avtomobil zgorel pri Škofji Loki. Pretekli teden je zgorel na okrajni cesti pri Škofji Loki 6-sedežen avto »Jugočeške«. Človeških žrtev ni bilo.

Za turiste. Naš tovariš Jože Pasarič, nar. poslanec NSR je te dni interveniral v ministristvu saobračaja za ugodnosti naših planincev pri vožnji na železnici. Ker je vsa naša Gorenjska in velik del Štajerske pri tem močno zainteresirana, bo gotovo slovensko javnost zanimalo dejstvo, da je pravilnik že gotov in da pojde še ta teden v tisk. Ugodnosti, ki jih nudi železniška uprava planincem, so tako obširne, da jih ne uživajo še v nobeni drugi državi.

Velika poneverba v Mariboru. Preteklo soboto je poneveril 19 letni Helmut Golob, uradnik pri tvrdki Karl Schmidt, 150.000 Din in nato s svojim prijateljem pobegnil v Avstrijo. Policija mu je že na sledu.

Deželna cesta od Kamnika skozi Crno proti Gornjemgradu je popravljena. Voziti se more z lahki in srednje težkimi vozovi, ne pa še n. pr. s tovornimi avtomobili.

Aretacija trgovca z dekleti. V Beogradu so te dni aretirali nekega trgovca z dekleti ravno v trenutku, ko je nameraval zopet dve žrtvi speljati v javne hiše.

Okrog 70 tisoč uradnikov je v naši državi v pokoju in sicer v starosti izpod 40 let. Ti uradniki dobivajo penzije okrog 100 milijonov dinarjev. Ako bi se pozvalo te uradnike v službo; ker bi v nasprotnem slučaju izgubili penzijo, bi se jih gotovo najmanj polovico odzvala. V službo se ne bi vrnil samo oni, kateri imajo bolj plačano privatno službo. Na ta način bi se na en mah prihranilo najmanj 50 milijonov dinarjev. Za kaj takega seveda današnja klerikalno-radikalna vlada nima niti smisla, ne volje.

Uboj v Podlipovci pri Zagorju. V nedeljo 6. t. m. so rudarji ubili 60letnega Antona Dolinarja. Ubijalce so še isto noč aretirali. V nedeljo zvečer je šel Dolinar okoli 9. ure spat s svojim nečakom 16letnim Francetom na pod. Okrog 11. ure sta opazila, da se plazijo sumljivi moški okrog hiše in da sta se dva splazila v svinjsko kuhinjo, eden pa v klet. Dolinar je skočil pokoncu, vzel od voza vago in odšel naravnost v svinjsko kuhinjo. Čez nekaj časa je opazil nečak, ki je ležal na podu, da so tatovi vrgli Dolinarja skozi okno, nakar so ga še zunaj pretepli do smrti. Orožniki so še isto noč aretirali osumljene ubijalce in jih prignali v litijske zapore.

Uboj v Blagovici. 27. oktobra ob priliki prihoda novega župnika, so zvečer trije fantje napadli 25-letnega Franca Novaka. Eden izmed napadalecev je zabodel Novaka naravnost v srce. Smrtno zadeti mladenič je bil na mestu mrtev. Napadalec so orožniki še isto noč aretirali.

Ženska armada v Rusiji. Ruska sovjetska vlada organizira veliko žensko vojsko. V to vojsko je do sedaj vstopilo okrog 200.000 žensk. V rdeči armadi imajo že 72 ženskih oficirjev. Njihova uniforma je popolnoma enaka moškim.

Gradnja železnice Koprivnica—Varaždin. Prometni minister je odredil, da se prične takoj spomladi 1928 s pripravami za gradnjo železniške proge Koprivnica—Varaždin.

Največja razbojniška banda v naši državi. Koncem tega meseca bo končano zasliševanje ene največjih roparskih in razbojniških band v naši državi. To so ostanki drugega dela Čarugovih pajdašev, katere je vodil zloglasni Prpić Mali. Tekom letošnjega leta so vso to zločinsko družbo ujeli in zaprli v zagrebške ječe. Dosedaj so ujeli 35 banditov, ki so izvršili 68 raznih zločinov počenši od roparskega umora do navadnih vlomov in tatvin. Prpić Mali je hlinil v ječi 10 dni blaznost, toda ker mu ni nihče verjel, je s prevaro nehal. Ko bo končano zasliševanje, pride cela družba pred poroto.

Roparski napad. V Zatonu v Dalmaciji sta dva razbojnika, preoblečena v orožnika, udrla v stanovanje župnika dona Jere Anića ter zahtevala od njega, da jima izroči 100.000 Din. Župnik jima je dal samo 2000 dinarjev. Sestra župnika je pričela klicati skozi okno na pomoč. Prišlo je več kmetov, na kar sta začela razbojnika streljati. Kmetje so se razbežali, a razbojnika zbežala.

Stekla mačka ogrizla štiri otroke. V Josipdolu pri Ogulinu je prošli torek stekla mačka ogrizla četvero otrok tamkajšnjega trgovca Milana Turkalja. Mački so odrezali glavo ter jo poslali bakteriološki postaji v Križevcih. Otroke so prepeljali v Pasteurjev zavod v Zagreb.

Grozna smrt železničarja. Na postaji v Retečah na Gorenjskem je povozil vlak, ki vozi ob 19.18 zvečer iz Ljubljane, železniškega sprevodnika Fr. Mihovca, ki stanuje na Trati v bližini kolodvora. Vlak ga je prerezal na dvoje. Kako se je zgodila nesreča, še ni ugotovljeno.

Aretiran trgovec z dekleti. Pariška policija je odkrila družbo trgovcev z dekleti, kateri je stal na čelu neki 50-letni Carre. Ta mož je s to trgovino silno obogatel, tako da je bil lastnik več avtomobilov in krasne vile v okolici Pariza. Iz knjig je bilo razvidno, da je Carre prodal samo v enem letu preko 4000 deklet.

Desetletnica sovjetov. Prejšnji mesec se je vršilo v Leningradu slavnostno zasedanje sovjetske vlade v znak proslave 10letnice ruske revolucije in zmage kmetov in delavcev nad veleposestniki in kapitalisti. Te dni se pa vrši še večje slavlje v Moskvi, sedanji prestolici ruskih sovjetskih republik. Moskva je vsa zavita v rdeče zastave. Po ulicah vrvi na stotisoče kmetov in delavcev iz cele Rusije. Posebno se ob priliki sedanje proslave poudarja vse ožje in globokejšje sodelovanje med kmeti in delavci. Prvotno je bil ruski kmet popolnoma brez pravice in zaštite tudi pod sovjetsko vlado in silnega obdavčenja ni mogel prenašati. Toda eno je imel, to je zemljo in ko se je pričel še zavedati svojih pravic, se je čimdalje bolj uveljavljal v krajevnih sovjetih, tako da današnja Rusija in sovjetska vlada brez politične podpore ruskega kmeta niti par mesecev ne bi mogla vztrajati. Vpliv zavednega in organiziranega kmeta je z dneva v dan jačji in večji in ne bo dolgo, ko bo Rusija ena najsvobodnejših in najnaprednejših kmetijskih držav na svetu. Dne 7. novembra se je vršila svečana seja moskovskega sovjeta, kateri so prisostvovali v velikem številu inozemski zastopniki: Ta dan je po celi Rusiji delo počivalo. Na glavnem trgu v Moskvi je bila parada rdeče armade, nakar se je razvila povorka, v kateri je sodelovalo najmanj milijon ljudi iz vseh tudi najoddaljenejših okrajev v svojih prekrasnih narodnih nošah. Ob tej priliki je bilo vladi podarjenih 30 aeroplanov, kateri so bili zgrajeni s prostovoljnimi prispevki, tedaj ko so bili prekinjeni diplomatski odnosi med Rusijo in Anglijo.

Velikanske žrtve viharja na Angleškem. Zadnje dni je na Angleškem razsajal strahovit vihar, ki je povzročil ogromno škodo. V Zletwoodu je porušenih 1200 hiš. Razburkano morje je potopilo mnogo ribiških ladij. Do sedaj so ugotovili, da je 47 ribičev utonilo, katerih trupla je morje vrglo na obalo.

Novi Zeppelin. Nemčija gradi večje število ogromnih vojaških zrakoplovov, imenovanih Zeppelin. Vztrajnost novih Zeppelinov bo mnogo večja, kakor je bila onih za časa svetovne vojne.

Zareka bolgarskega carja. Te dni se je zaročil bolgarski car Boris z italijansko princezo, hčerko italijanskega kralja. S tem činom se vidi, da je bolgarska politika krenila na nam sovražna pota Italije. Mnogo je temu kriva današnja nesposobna naša vlada.

Pomnite! Schichtovo milo izda dvakrat več, če se perilo namoči z žensko hvalo.

Proces proti človeku-opici, ki je pomoril nad 20 žensk. Po kanadskih in američanskih mestih je moril in delal razna nasilja nad ženskami 11 mesecev neki mož, ki je bil popolnoma podoben opici. Oblasti so razpisale na njegovo glavo 25.000 dolarjev. Zadnja njegova žrtev je bila 2 leti stara deklica. Končno se je posrečilo ujeti to zverino, ki je v celem na tajinstven način pomoril preko 20 žen in deklet. Je to 30 let stari Earle Nelson, rojen od angleško-španskih roditeljev. Roke in prste ima ne navadno dolge, kosmate, oči in obrvi ustvarjene prav kakor opica. Vjeli so ga v državi Manitoba. Toda komaj so ga zaprli, je že razbil vrata in pobegnil. Par dni nato so ga zopet vjeli. Te dni se je vršila proti njemu sodna obravnava in je bil obsojen v smrt. Mož je tako podoben opici, da dolgo niso verjeli, da je človek.

Predor pod reko Hudson. Te dni bodo otvorili predor pod reko Hudson v New Yorku. Predor je dolg 3081 m. Na razdaljo 7 m visijo močne električne svetilke in je v predoru tako svetlo, kot ob dnevni luči. Predor je namenjen izključno le avtomobilnemu prometu. Avtomobile bodo odpuščali po dva v eni vrsti in računijo z najmanj 3800 avtomobili v eni uri. Promet bo urejevala posebna policija, obstoječa iz 180 mož; policisti bodo nastanjeni v stenskih sobicah v predoru in bodo zvezani med seboj s telefonom in s signalnimi aparati. Globina predora je 31 m pod gladino reke.

Sestra cesarja Viljema se poroči. Bivši nemški cesar Viljem ima tudi okrog 60 let staro sestro Viktorijo, katere se je tako vroče zaljubila v 25letnega ruskega begunca, da se bo prihodnje dni z njim poročila. Da bo pa za mladega ženina bolj privlačna, se je dala od nekega znamenitega zdravnika pomladiti. Menda je operacija tudi dobro izpadla, da izgleda stara komaj 30 let.

Aeroplan trčil v vlak. Na Angleškem je hotel pristati na zemljo aeroplan, kateremu se je poškodoval motor. Pri spuščanju je priletel v brzovlak in se popolnoma razbil. K sreči človeških žrtev ni bilo.

Nesreča na morju. Italijanski parnik »Presidente Wilson« je trčil te dni v gosti megli 5 milj od obale pri Massachusettsu z nekim ribiškim parnikom, na katerem se je nahajalo 20 mož. Domneva se, da je vseh 20 mož utonilo.

Sreča siromašne vdove. V francoskem mestu Metz živi siromašna vdova po tovarniškem delavcu z desetimi otroci. Te dni je imela izredno srečo in postala kar čez noč milijonarka. Zadel je glavni loterijski dobiček v znesku 1 milijon frankov.

Strašna usoda japonskega parnika. Neki tovarni parnik je našel na odprtem morju velik japonski ribiški parnik, ki je blodil brez vodnika po morju. Na krovu so našli 12 mrtvih trupel in večjo količino človeških kosti, ki opravičujejo domnevo, da so gladni mornarji več svojih tovarišev požrli.

Junaški kopalec. Na morski obali se je v Avstraliji kopala večja gruča mladeničev. Ko je eden izmed njih odplaval precej daleč na morje, ga popade za nogo morski volk. Ko so tovariši čuli obupno kričanje, mu je hitel na pomoč poštni uradnik Gibbs, ne meneč se za veliko nevarnost. Prijel je žrtev za roko in pričel toliko časa suvati morskega volka, da je žival nesrečnega mladeniča izpustila, a še le potem, ko mu je odtrgala nogo. Z največjo težavo se je Gibsu posrečilo spraviti ranjenca na obalo. Vsled izkrvavitve je moral vendarle podležti. Gibsa je angleški prestolonaslednik odlikoval za junaški čin z najvišjim odlikovanjem.

Morski roparji na Kitajskem. Na parnik »Kinaldshin« se je ukrcala večja skupina morskih roparjev, ki so med vožnjo navalili na posadko. V boju je padlo na obeh straneh nad 60 oseb, boj je končal z zmago roparjev. Ko so premagali posadko, so navalili roparji na potnike ter jih oropali, nakar so spustili v morje rešilne čolne ter izginili.

Velike tatvine dragocenosti. Španski kralj se že dalj časa mudi v inozemstvu. Za njegove odsotnosti so odkrili v kraljevskem dvoru v Madridu velike tatvine raznih dragocenosti. Osumili so tatvine dvornega slugo in ga aretirali.

Prebivalstvo Turčije. Po podatkih ljudskega štetja od 28. oktobra znaša prebivalstvo Turčije okoli 12.000.000. Angora, glavno mesto Turčije, šteje 75.000.

40.000.000 dolarjev za križarko. Predsednik Coolidge je odobril izreden kredit 40.000.000 dolarjev za zgradbo novega tipa križarke.

Strahovita poplava v Ameriki. Radi trajnega deževja so narastle v Zedinjenih državah vse reke in povzročile zopetne katastrofalne poplave. Najhujše so prizadete zvezne države Connecticut, New Hampshire, Massachusetts, Maine in Vermont, kjer so poplavljeni ogromne pokrajine. Mnogo mest in naselbin je popolnoma pod vodo, ki sega ponekod na najvišje strehe. Železniški promet je na mnogih krajih prekinjen, porušene so tudi telefonske in telegrafske napeljave, tako da se vrši poročevalska služba le s pomočjo radija in letal. V Batlandu je utonilo 3000 oseb. Mesto Barre je voda popolnoma zalila in je kar izginilo pod vodo. Človeških žrtev je bilo tu po zadnjih poročilih preko 4000. Nebroj tovarn je uničenih in je vsled tega

na tisoče delavcev brez dela. Po najnovejših poročilih je utonil tudi guverner države Vermont. Število žrtev še ni točno ugotovljeno, vendar cenijo, da znaša doslej nad 20.000.

Prometna banka v Ljubljani je kupila na vogalu Stritarjeve ulice in Mestnega trga palačo, kjer se je prej nahajala Ljubljanska kreditna banka. V nove prostore se bo banka preselila v kratkem, kar bomo pravočasno javili.

»Dinarski dan«. V spomin sedme obletnice Rapalskega dne priredi Jugoslovenska Matica širom kraljevine dne 12. ali 13. novembra 1927 zbirko v narodno obrambne namene pod naslovom »Dinarski dan«. Ta »dinarski dan« je zamišljen takole: V vseh mestih in večjih krajih naj podružnice Jugoslovenske Matice ali kjer še te ne obstojajo, druga društva, organizirajo »dinarski dan«, na način cvetličnih dnevo. Prispevki naj se v steklenice ali pušice zbirajo po ulicah, trgovinah in podjetjih ter zasebnih stanovanjih. Na deželi pa naj se zbiranje vrši po službi božji pred cerkvijo in od hiše do hiše. Sicer pa prepuščamo podrobnejšo organizacijo inicijativi lokalnih faktorjev, ki naj zbirko uredijo kakor najbolj prikladno in koristno. Nabrane vsote naj se potem nakažejo pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Prodajali se bodo odkupni znaki, ki naj jih društva naroče pri pokrajinskem odboru v Ljubljani. Naj ne manjka nobene vasi, nobenega kraja, kjer bi ne zbirali ta dan za neodrešene brate in sestre. Vsi neumorno na delo za nje. Dobrodošel je vsak, tudi najmanjši dar. — Jugoslovenska Matica v Ljubljani.

Književnost.

Nova Zabavna knjižnica za mladino. Urejuje in izdaja A. Kosi. I. in II. zvezek. — Mladinski pisatelj Anton Kosi v Središču ob Dravi je urejeval in izdal v letih 1890 — 1910 mladinski zbornik »Zabavna knjižnica za mladino«. Izšlo je skupaj 14 zvezkov v 46.000 izvodih, kar svedoči, da je bil ta zbornik zelo priljubljen. Lansko leto pa se je odločil Kosi za izdajo »Nove Zabavne knjižnice za mladino«, od katere ležita sedaj dva snopiča pred nami. Ta mladinski zbornik izhaja v nedoločenih rokih (navadno vsako leto po en zvezek) ter prinaša našim mladim ljudem dokaj primernega čtiva v daljših in krajših pesniških in prozačnih sestavkih, kakor narodnih pravljic, pripovedk, basni, legend, pregovorov, gospodarskih in drugih nasvetov, kratkočasnic, zabavnih nalog itd., torej gradivo, ki ne zanima samo otrok, marveč je i za odraslo preprosto ljudstvo koristno in izpodbudno čtivo. — Mi »Novo Zabavno knjižnico za mladino« toplo priporočamo šolam, presvetnim društvom in staršem ter mladimi sploh. Delce se dobi pri izdajatelju v Središču ob Dravi ter v vseh večjih knjigotrdnicah. — Cena izvodu 750 Din.

Pristopajte kot člani k »Kmetijskim tiskovnim zadrugam«, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Člani »Kmetijske tiskovne zadruge« imajo pri knjigah, ki izidejo v njeni založbi, primeren popust.

Priporočamo sledeče knjige: Franjo Kafol: Sadjarstvo, cena 10 dinarjev, Fran Gombač: Umno kletarstvo, cena Din 20. Po pošti 1 dinar več.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA C.

PODRUŽNICE IN AGENCIJE:

Delniška glavica:
Din 50.000.000.—
Rezervni sklad na:
Din 10.000.000.—

Bratje
Čelje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Logatec

Maribor
Metković
Nevi Šad

Novomesto
Prevalje
Ptuj

Rakov
Sarajevo
Slovenjgradec

Spit
Trst

Brsojavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon št. 261, 413,
302, 303 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke »Kmetijski dom«. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvo ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na
knjižice **6%** brez od-
povedi
čistih
Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2 in od 3.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

„Čudeži, ki niso čudeži.“

Z besedo »čudež« označujemo pojave, ki si jih ne moremo razlagati. Take pojave pripisujejo ljudje jako radi nadnaravnim silam. Kakor hitro pa si znamo »čudežen« pojav razlagati, neha »čudež« biti čudež.

Stari ljudje vedo povedati, kako so bežali njihovi očetje in matere s polja, ko je prvič stekla preko naših poljan železnica. »Hudič gre,« so kričali in bežali so domov, kar so jih noge nesle! Danes ve vsak učenec ljudske šole, če v šoli ne sedi na ušesih, da goni parni stroj stisnjena vodena para in nobena nadnaravna moč.

Ko je prišel Krištof Kolumb v Ameriko s svojimi ljudmi, so njegovi ljudje sprožili nekaj strelcov iz pušk in topov. Divjaki so naenkrat videli blisk iz pušk in so slišali grom. Takoj so popadali na kolena in so začeli Kolumba in njegove ljudi častiti po božje. Oni so namreč verovali, da bliska in grmi lahko samo kako božanstvo, ker niso še poznali navadnega smodnika in njegovih učinkov.

Tudi stari Grki in Rimljani in naši pradedje so verovali, da je blisk in grom del nekega posebnega božanstva. Blisk in grom sta torej za naše prednike čudeža, ker si teh pojavov nikakor niso znali drugače razlagati, kakor z vero, da te pojave povzročuje neko nevidno in silno mogočno višje, nadnaravno bitje. Odkar pa je Amerikanec Benjamin Franklin ugotovil s čisto priprostimi poskusi, da blisk ni nič drugega kakor električna iskra, blisk in grom nista več čudeža, ampak sta čisto navadna naravna pojava. Z izumom strelovoda je postal blisk za nas neškodljiv.

Napredujoča znanost nam je omogočila spoznavo in naravno razlaganje velikega števila »čudežev« brez »copnic« in »urokov«. Pomislimo le, kaj bi rekli stari ljudje, če bi danes vstali in slišali gramofon, ki ga je včasih imela vsaka gostilna na deželi! Nič ne bi videli, kakor samo malo škatljo, videli bi, kako se v tej škatlji vrti črna plošča, po plošči pa drsa tanka igla. Samo to bi videli, slišali bi pa celo godbo! To bi bilo »copnic« in »narejenega«! Ali pa bili sami hudiči v škatlji! Mi pa vemo, da deluje gramofon brez vsakega »copranja«

na čisto naraven način, brez »čudeža«, čeprav se ves mehanizem gramofona še danes čuden zdi onim, ki ga ne poznajo.

Ali pa vzemimo moderni radioaparati, ki tudi na deželi ni več neznan stvar. V Pragi igra godba, nekaj sto kilometrov daleč jo pa poslušajo slovenski kmeti v Bohinju ali pa kje pod Gorjanci! In to celo brez žice! Kaj bi rekli naši predniki? Ali ne bi govorili o »čudežu«? In vendar naš »radio« ni noben čudež, v starem pomenu besede, ni prav nič nadnaravnega, ampak je čisto naravna stvar, ki priča edino o človeškem napredku na polju elektrotehnike in prav nič več.

Včasih so ljudje jako mnogo govorili o stvareh, ki so jih »učeni« ljudje kratkoma proglasili za laži in za izmišljotine. Tako so trdili zlasti učenjaki iz druge polovice prejšnjega stoletja, da je samo to res, kar se da prijeti, vse drugo pa je prazna vera. Danes pa stojimo na drugem stališču. Ravno vedno bolj se razvijajoča elektrotehnika nas je prisilila, da smo previdnejši. Mi dandanes ne tajimo več vsega, česar ne razumemo in kar si ne moremo razlagati, ampak mi pravimo: »Je že mogoče, da se je zgodilo to in to, ampak mi si tega še ne znamo razlagati!« Zato mi dandanes poskušamo vsak, tudi še tako neverjeten pojav razlagati in podreti v njegovo skrivnost. Kolikor globlje pa znanost prodira v tajnosti prirode, toliko manj je »čudežev«, kajti kakor hitro spoznavamo vzroke raznih čudnih pojavov, potem take pojave takoj izkoristimo. Kakor hitro smo n. pr. spoznali, kakšno toploto razvija kokoš, da izvali jajce, ni dolgo trajalo, da smo začeli izdelovati stroje za valjenje, ki ravno tako ali pa še boljše vale kakor koklje.

Največje »čudeže« pa ustvarja moderna kemija. Danes so vsakemu kmetu znana umetna gnojila in njihov učinek vidi vsak kmet lahko na svojem polju. Kdo nam je te tajnosti prirode razkril? Te so nam razkrili učenjaki, ki so v svojih delavnicah preiskovali, iz česa pravzaprav obstoje žitna zrna in s čim se hrani cela rastlina. Njihova znanstvena odkritja danes prihajajo v dobro celemu svetu. Danes lah-

ko zemljo izboljšujemo na mnogo načinov, kar prej nismo znali.

Zato pa mora dandanes tudi kmečki človek spoznavati čim več »čudežev«, t. j. tudi kmečki človek mora mnogo brati in se mnogo učiti, da ne zaostane za drugimi. Z vero v »copernice« si ne bo pomagal, pač pa z vedno večjim znanjem, ki ga uvaja v tajnosti prirode in ki mu omogoča, da se z njim okoristi za vedno večji napredek in blagostanje.

POZIV.

Gospodu Jožefu Pernušu, prevajalcu piva v Lescah.

Že takoj ob razpisu občinskih volitev v Lescah, ko je izšla želja od podpisanega in sedanega župana g. Ažmana, da naj se sestavi strogo gospodarska lista vseh strank brez volitev, sem zvedel, da ste se takoj temu Vi zelo vehementno protivili in je tudi pogajanje padlo v vodo, ker se pristaši Vaše stranke niso udeležili pogajanj.

Čez nekaj dni nato sem zvedel, da ste baje dne 15. junija v gostilni pri Krištofu izjavili, da plačate 10.000 Din za zidavo nove šole v Lescah, da Vidic več župan ne bo. Za to so tudi priče na razpolago.

Dasi je imela SKS za to potrebno večino, na drugi strani so me tudi prosili odborniki Vaše stranke in njeni pristaši, da naj sprejem izvolitev za župana, ker bi bil lahko izvoljen tudi brez njih, sem to odklonil, videč pred seboj velik dar za občino, ki ga lahko zasluži. Vsled tega sem tudi mandat za župansko mesto odklonil.

Jaz sem napram občini svojo dolžnost spolnil. Nadejam se tega tudi od Vas kot moža, ki rad drži besedo. Na drugi strani se pa tudi od Vas samih sliši, da ste premožen mož in zato se Vam gotovo ne bo nič poznalo, če plačate to obljubljeno malenkost občini, saj Vas bo vpisala v knjigo velikodušnih dobrotnikov ali pa Vas celo imenovala častnim občanom, kar bo gotovo zelo dobro vplivalo tudi na pivovarno »Union«, ko bo zvedela, kako dobro delo in možato besedo je izpolnil njen uslužbenec v prid leške občine, oziroma nove šole.

Pričakujem tozadevnega odgovora — seveda v javnosti. Ker o stvari govori vsa okolica, je treba, da se to spravi z dnevnega reda.

Lesce, dne 17. septembra 1927.

Vidic Franc.

Kdo plačuje vojne dolgov?

Vsakomur, kdor je kdaj imel opraviti s pravdami, je dobro znano, da mora tisti, ki tožbo izgubi, plačati tudi vse stroške za pravdo.

Ravno tako je v vojski. Tisti, ki izgubi, mora plačati vojno odškodnino. Vojne odškodnine pa gredo v silne milijone, kajti vojska velja ogromno denarja.

Po svetovni vojni, ki je trajala nad 4 leta, so zavezniki (Francozi, Angleži, Lahi itd.) računali, da bo premagana Nemčija plačala vse milijarde, ki jih je vojna požrla. Na račun vojne odškodnine, ki bi jo dobili zavezniki od Nemčije, so napravili zavezniki tudi ogromne vsote dolga, največ v Ameriki.

Ko pa je bilo vojne konec, se je izkazalo, da Nemčija toliko ne more plačati, ker toliko nima. Ker so pa Amerikanci le pritiskali, da hočejo svoj denar nazaj, so Angleži našli sledečo pot iz zadrege:

Angleži so vedeli, da se v Ameriki silno razvija avtomobilska industrija. Znano je, da ima v Ameriki vsak delavec svoj avtomobil. Za te avtomobile pa je treba gumijastih obročev. Tisto drevo pa, iz katerega se dobiva gumi, ne raste v Ameriki. Torej morajo Amerikanci gumi uvažati in ga drago plačevati.

Ta položaj so izkoristili Angleži, ki imajo v svoji oblasti skoro vse dežele, kjer raste gumi. Delavcem, ki gumi pridelujejo, plačujejo angleški kapitalisti silno nizke plače. Gumi bi torej bil lahko zelo poceni. Ker pa gre skoraj ves gumi v Ameriko za avtomobile, so navili Angleži ceno gumija silno visoko, tako da imajo angleški kapitalisti silne dobičke. Od velikega dobička pa se lahko plača tudi silno visok davek in z dohodki tega lahko plačuje Anglija svoj dolg Ameriki.

Vojne odškodnine oziroma vojne dolga torej ne plačujejo Angleži, tudi ne Nemci in Amerikanci, ampak ubogi zamorci, ki morajo proizvajati gumi za tako nizko ceno, da komaj žive.

Tako se na svetu vedno godi. Kdor ima denar in kdor je mogočen, svoje stroške lahko vedno prevzame na onega, ki je revež in se ne more braniti.

Prodajam

hišo s trgovino,

inventarjem in 16 oralov dobre zemlje v prometnem kraju na deželi. Slivar, Ljutomer, Ormožka cesta št. 80.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2962

Prešernova ulica 4

(žiro-račun pri Narodni banki)

Pošt. ček. rač. 13.853

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

POZOR vozniki iz Sel- ške in Poljan- ske doline!

Prodajam močan, dvo-
vprežen voz, pripraven
za prevažanje hlodov,
z lestvami, dolg 5 m,
v dobrem stanju. —
Ogleda se v Zabnici
št. 18.

4000 enoletnih bruškovih divjakov in visokodebel- nih jablan

za jesensko sajenje,
priznanih gorenjskih
vrst nudi po nizki ceni
Irevesnica Mih. Iskra,
Hlebec 23, p. Lesce.

Iščem

VAJENCA

za sedlarsko in auto-
lakirarsko obrt. —

Leopold Šušteršič,
Ljubljana, Dunajska
cesta 41.

**Poravnajte
naročnino!**

DENAR

si prihranite, ako kupite dobro blago za obleke
in porilo; to pa le zato, ker

najdete

v občno znani, nad 50 let obstoječi trgovini

R. Miklauc
»Pri škofu«, Ljubljana

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvovrstne-
ga kamgarna za moške obleke, —
fino svilen, volnen in porilno blago za —
ženske obleke, — kakor tudi vse druge vrste
blaga. — Poštežba zanesljivo poštena. — Naročila
po pošti se takoj izvršijo.

Najboljši in najtrpešnejši
ŠIVALNI STROJI so:

»GRITZNER«
in »ADLER«

za dom, obrt in industrijo,
v raznih oprelih. — Istotam švicarski
pletalni stroji »DUBIED«.
Pisalni stroji »URANIA«.

Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Violino od 95
Din, harmonike
od 85 Din, gra-
mofone od 345
Din, citre od
192 Din, man-
doline od 136
Din, tamburice,
pihala itd. po
izredno nizkih
cenah direktno
iz tovarniškega
skladišča.

8 dni na ogled.

Vsak instrument lahko vrnete, če ne ugaja.
Zahtevajte takoj **VELIK CENIK ZASTONJ**
od skladišča

MEINEL IN HEROLD

TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK

Maribor št. 108.

Kostanjev taninski les

kupuje stalno:

FRANC KUPNIK, Kostivnica - Podplat

Sprejemem vajenca

za kolarsko obrt. Janez
Marolt, Gorenja vas 23,
p. Ribnica, Dolenjsko.

Svoji k, svojim!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, pod-
pirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nu-
dijo svoje blago.

**Prava
uteha za
živčno
bolne**

Je moje ravno izdano delo! V njem se na
podlagi dolgoletnih izkušenj razlaga vzrok, po-
stanek in zdravljenje živčnih bolezni.

Ta evangelijski zdravja

poslujemo vsakemu, kdor se obrne na spodaj
označeni naslov, popolnoma brezplačno.

Tisoče zahval

dokazuje stvarni uspeh izključno znanstvenega
in poučnega dela za dobrobit človeštva, ka-
terto toliko trpi. — Kdor spada k

**ogromni množici živčno
bolnih,**

kdor trpi radi raztresenosti, strahu, slabega
spomina, nervoznega glavobola, pomanjkanja
spanja, pokvarjenega želodca, prevelike ob-
čutljivosti, bolečin v členkih, splošni ali delni
slabosti ter ostalih brezštevnih pojavov,

**si mora naročiti mojo
tolažečo knjižico!**

Kdor jo pazljivo bere, dobi pomirljivo prepri-
čanje, da obstoja zelo enostavna pot k živ-
ljenju in zdravju! Ne čakajte, ampak pišite še
danes na naslov

**Ernst PASTERNAK, Berlin, SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 180.**

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 8.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.